

Sygn. akt V KO 70/22

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **F. J.**
w przedmiocie wyroku łącznego
na posiedzeniu w Izbie Karnej
w dniu 6 września 2022 r.,
w przedmiocie wniosku skazanego o wznowienie postępowania
zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 31 marca 2022 r., sygn. akt II AKa [...],
zmieniającego wyrok łączny Sądu Okręgowego w G. z dnia 4 listopada 2021 r., sygn. akt IV K [...],
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. w dniu 4 listopada 2021 r. wydał wobec F. J. wyrok łączny, sygn. akt IV K [...], którym – na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 4 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 15.04.2016 r. do dnia 23.06.2020 r. – połączył karę łączną 10 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym tego Sądu z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. akt IV K [...] oraz karę roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 30 czerwca 2020 r., sygn. akt II K [...] i wymierzył skazanemu karę łączną 11 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 31 marca 2022 r., sygn. akt II AKa [...], zmienił powyższy wyrok łączny w ten sposób, że wymierzoną nim karę łączną pozbawienia wolności obniżył do 10 lat i 10 miesięcy, a w pozostałej części wyrok utrzymał w mocy.

Pismem datowanym 26 czerwca 2022 r. skazany F. J. zwrócił się o „wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem z dnia 4 listopada 2021 r. Sądu Okręgowego w G. w IV Wydziale Karnym sygn. akt IV K [...] oraz uchylenie w całości w/w wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G.”. Osobnym pismem skazany zwrócił się o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu, w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt IV K [...], podając, że nie ma środków na opłacenie obrońcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest dotknięty brakami formalnymi, polegającymi na nieuiszczeniu opłaty i niesporządzeniu wniosku przez podmiot fachowy (art. 545 § 2 k.p.k.), czego skazany jest świadomy, skoro złożył wniosek o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu. Niecelowe byłoby jednak podejmowanie decyzji w tym przedmiocie, bowiem nie ulega wątpliwości, że w oparciu o art. 545 § 3 k.p.k. należy odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

Instytucja wznowienia postępowania jest jednym z nadzwyczajnych środków zaskarżenia, którego procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie przy zaistnieniu przesłanek ściśle określonych w ustawie. Przesłanki te są sprecyzowane w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k. oraz w art. 542 § 3 k.p.k. Natomiast wspomniany art. 545 § 3 k.p.k. stanowi, że sąd odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od prokuratora, adwokata, radcy prawnego albo radcy Prokuraturii Generalnej bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Treść tego przepisu, posługującego się sformułowaniem „w szczególności”, pozwala przyjąć, że oczywista bezzasadność wniosku może wynikać nie tylko z faktu, że jego autor odwołuje się do okoliczności, które były już

rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania; w grę mogą wchodzić jeszcze inne powody, dla których wniosek jawi się jako oczywiście bezzasadny, tzn. że bez szczególnego badania, niejako na pierwszy rzut oka widać, że okoliczności podane przez autora pisma na pewno nie mogą prowadzić do wzruszenia orzeczenia (zob. np. postanowienie SN z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15).

Przenosząc powyższe stwierdzenia na grunt niniejszej sprawy, należy nawiązać do treści przedmiotowego wniosku. Skazany utrzymuje, że w jego przypadku w grę wchodzi podstawa wznowienia określona w art. 540 § 2 k.p.k., który stanowi, że postępowanie wznowia się na korzyść strony, jeżeli Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Ma to wynikać z faktu, że wyrokiem dnia 18 kwietnia 2019 r., K 14/17 (Dz. U. poz. 858) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że w określonym zakresie art. 86 § 4 k.k. jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP oraz że w przypadku skazanego zastosowanie przy orzekaniu kary łącznej art. 86 § 4 k.k., poprzez uwzględnienie kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w G. z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. akt IV K [...], było dla niego niekorzystne, bowiem wpłynęło na podwyższenie dolnej granicy kary pozbawienia wolności. Rzecz jednak w tym, że skazany nie dostrzegł, iż zasadniczą przesłanką wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 2 k.p.k. jest taka sekwencja zdarzeń, że najpierw sąd wydaje orzeczenie, a dopiero potem Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że przepis, na podstawie którego orzeczenie to zostało wydane, jest niezgodny z Konstytucją, względnie ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą. Taki przypadek nie zaistniał w rozpatrywanej sprawie, skoro wobec F. J. postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego toczyło się w latach 2021-2022, tj. po dacie wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku, do którego odwołał się skazany.

Należy też zauważyć, że art. 86 § 4 k.k. został uchylony na mocy art. 38 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych (...) (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 171), która weszła w życie z dniem 24 czerwca 2020 r. Zmienione też zostały dotychczasowe reguły wymierzania kary łącznej, zaś Sąd Okręgowy, rozważając wynikające z tego konsekwencje dla

skazanego stwierdził, że „w niniejszej sprawie, poprzez zastosowanie art. 4 § 1 k.k., a więc wybór ustawy względniejszej, winno się wykorzystać uregulowania obowiązujące do dnia 23 czerwca 2020 r.”, w tym art. 85 § 2 k.k., który w brzmieniu obowiązującym do tej daty stanowił, że podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu kary lub kary łączne. Nie zakwestionował tego obrońca, pisząc w apelacji, że „nie sposób nie zgodzić się z przyjętą przez Sąd podstawą orzeczenia kary łącznej, tj. zastosowaniem przepisów obowiązujących w okresie od 15 kwietnia 2016 r. do 23 czerwca 2020 r. jako względniejszych dla Skazanego” i domagając się wymierzenia F. J. kary łącznej 10 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Wniosek apelacji został uwzględniony przez Sąd Apelacyjny w [...], który również stwierdził, że w przedmiotowej sprawie „poprzez zastosowanie art. 4 § 1 k.k., a więc wybór ustawy względniejszej, winno się wykorzystać uregulowania obowiązujące do dnia 23 czerwca 2020 roku”.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

[as]